

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-06-05

Diarienummer 2025–8842

Handläggare

Linnéa Borgen

Telefon: 031-368 39 89

E-post: linnea.borgen@miljo.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över remiss Ökad va-beredskap (SOU 2024:82), SLK-2025- 00450

Förslag till beslut

Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över remiss Ökad va-beredskap (SOU 2024:82) till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har gett Göteborg Stad i uppdrag att yttra sig över betänkande av va-beredskapsutredningen (SOU 2024:82). Stadsledningskontoret har översänt remissen till miljö-och klimatnämnden. Miljöförvaltningen har fått i uppdrag att lämna ett tjänsteutlåtande om utredningen.

Miljöförvaltningen har inga synpunkter på betänkandet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. SOU 2024:82: [Ökad va-beredskap - Regeringen.se](#)

Ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har gett Göteborgs Stad i uppdrag att yttra sig över betänkandet *Ökad va-beredskap* (SOU 2024:82). Stadsledningskontoret har översänt remissen till miljö- och klimatnämnden för besvarande till kommunstyrelsen senast den 19 juni 2025.

Miljöförvaltningen har bedömt förslagen i remissen och tagit fram förslag till yttrande som redovisas i detta tjänsteutlåtande.

Beskrivning av ärendet

Utredningens uppdrag har varit att se över regelverk och ansvarsfördelning. Vid behov har förändringar föreslagits som syftar till att säkerställa en robust och kontinuerlig leverans av vattentjänster. Uppdragets syfte har varit att stärka förmågan att leverera vattentjänster vid händelse av kris, höjd beredskap och då ytterst krig samt utifrån de nya förutsättningarna som följer av ett förändrat klimat. Utredningens förslag bedöms stärka denna förmåga. Förslagen är förenliga med kraven inom Nato och bedöms bidra till ett starkare totalförsvaret. Man har avgränsat utredningsarbetet till allmänna vattentjänster och vad som behövs för att de allmänna va-anläggningarna ska kunna drivas och användas. Man har i utredningen utgått från att ansvaret även fortsättningsvis ska vara allmänt och säkras genom offentligt ägande samt att förändringar kan åstadkommas inom ramen för nuvarande organisation. Förslagen innebär i stora delar kompletteringar och ändringar i vattentjänstlagen.

Utredningens förslag

Utredningens förslag på ändringar inom vattentjänstlagen och vattentjänstförordningen handlar om:

- Införande av ett lagreglerat krav på reservkapacitet samt bestämmelser som innebär att angelägna allmänna intressen ska prioriteras vid driften av de allmänna va-anläggningarna under fredstida krissituationer och höjd beredskap.
- Utökning av kommunens planeringsskyldighet. Planeringen ska omfatta en beredskapsplan som antas av kommunfullmäktige. Planens aktualitet ska prövas varje mandatperiod och innehålla kommunens bedömning av vilka beredskapsåtgärder som behövs för att de allmänna va-anläggningarna ska kunna drivas under fredstida krissituationer och höjd beredskap. Planen ska innehålla riktlinjer för prioritering samt vara anpassad till förhållandena i kommunen samt anläggningarnas strategiska betydelse och utsatthet under fredstida krissituationer och höjd beredskap. Vid planeringen ska kommunen samråda med berörda länsstyrelser och kommuner och vid behov även med fastighetsägare och andra särskilt berörda.
- Införande av krav om att kommunen vid behov ska samverka med andra kommuner för att fullgöra uppgifterna enligt vattentjänstlagen.
- Kommunen ska få besluta om föreskrifter samt föreläggande och förbud när det gäller användningen av allmänna va-anläggningar. Detta för att möjliggöra prioritering av angelägna allmänna intressen. Föreskrifterna får förenas med straffansvar och föreläggande och förbud med vite. Kommunens beslut om föreläggande och förbud får överklagas till mark- och miljödomstolen.

- Bemyndigande till regeringen att meddela föreskrifter som avviker från vattentjänstlagen om det behövs för att verksamheter som är av betydelse för totalförsvaret ska kunna använda en allmän va-anläggning.
- Utvidgning av kravet på vattentjänstplan till att avse alla åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera i ett förändrat klimat.
- Det ska finnas en aktuell plan för investeringar och förvaltning av de tillgångar som ingår i de allmänna va-anläggningarna i varje kommun. Kommunfullmäktige beslutar om antagande och ändring av planen samt ska varje mandatperiod pröva om planen är aktuell. Planen ska innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behövs för att ordna och driva va-anläggningen och utgifter för dessa åtgärder. Överskott ska utjämnas inom skälig tid. Medel får avsättas till en fond för framtida investeringar om avsättningen avser en åtgärd i investeringsplanen. Krav på att upprätta en förvaltningsberättelse införs.
- Kommunen ska få meddela föreskrifter om användningen av allmänna va-anläggningar för att möjliggöra prioritering.
- Livsmedelsverket och Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter inom sina respektive ansvarsområden för att allmänna va-anläggningar ska kunna drivas under fredstida krissituationer och höjd beredskap.
- Länsstyrelsen ska stödja och följa upp kommunernas beredskapsåtgärder enligt lagen om allmänna vattentjänster samt stödja kommunerna med underlag inför bedömningen av vilka verksamheter som bör prioriteras. Statliga myndigheter ska lämna den information Länsstyrelsen behöver för att kunna ta fram underlaget. Länsstyrelsen ska rapportera till Livsmedelsverket och Naturvårdsverket vilka beredskapsåtgärder som vidtagits enligt lagen om allmänna vattentjänster och redovisa en bedömning av effekterna. Länsstyrelsen ska samordna sina åtgärder med åtgärder enligt förordning om länsstyrelsens krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap samt förordning om statliga myndigheters beredskap.

Förvaltningens bedömning

Miljöförvaltningen bedömer att vi inte har några synpunkter på betänkandet *Ökad va-beredskap* (SOU 2024:82). Utredningen gäller främst ändringar i lagen om allmänna vattentjänster samt ger förslag som syftar till att stärka den kommunala beredskapen och förmågan att tillhandahålla allmänna vattentjänster. Vi bedömer att remissen framför allt berör Göteborg kommuns va-huvudman, det vill säga förvaltningen för kretslopp och vatten.

Maria Jacobsson

Peter Berntsson

Direktör

Avdelningschef